

Kauhavan kaupunki

KOULUKULJETUSSÄÄNTÖ

Kasvatus- ja opetuslautakunta
12.12.2023 § 80

Sisällysluettelo

1 Yleistä	3
2. Koulukuljetukset Kauhavan kaupungilla	4
3. Koulukuljetuksen harkinnanvarainen myöntäminen	4
3.1. Koulumatkan pituus	5
3.2. Koulumatkan vaarallisuus	5
3.2.1. Liikenteellisesti vaaralliset tieosuudet	5
3.2.2. Suurpetovaara	6
3.3. Koulumatkan vaikeus / rasittavuus sekä liikuntarajoite / tapaturma	6
3.4. Perusopetukseen valmistava opetus	7
3.5. Toissijaisessa koulussa koulua käyvät oppilaat	7
3.6. Toisessa kunnassa koulua käyvät oppilaat	7
3.7. Yhteishuoltajuus	8
3.8. Määräaikaiset kuljetukset ja poikkeusaikataulut	8
3.8.1. Sairaalajaksot	8
3.8.2. Terapiakuljetukset ja hammaslääkärikäynnit	8
3.8.3. TET-harjoittelu	8
3.8.4. Koulujen poikkeusaikataulut	8
4. Kuinka koulukuljetusta tai korvausta haetaan	8
5. Koulukuljetusten järjestäminen	9
5.1. Kuljetusreitti, hakupaikat ja kävelyomavastuu	9
5.2. Matka-aika	9
5.3. Iltapäivätoiminta ja koulujen kerhotoiminta	10
5.4. Työjärjestyksistä poikkeavat koulun alkamis- ja päättymisajankohdat	10
5.5. Kuljetettavien luettelo	10
6. Koulukuljetuksen aikana	10
6.1 Järjestyssännöt ostoliikenteenä järjestetyissä koulukuljetuksissa	10
6.2 Aikataulut	11
6.3 Poikkeustilanteet	11
7. Mitä tulee ottaa huomioon koulukuljetuksissa	11
7.1. Oppilaan muistilista	12
7.2. Huoltajan muistilista	12
7.3. Kuljettajan muistilista	12
7.4. Koulun muistilista	13
7.5. Hallintopalveluiden muistilista	14

1 Yleistä

Perusopetuslaissa määritellään ehdot, joiden täytyessä kunta on velvollinen järjestämään oppilaille maksuttoman koulukuljetuksen. Koulukuljetus myönnetään **oppilaaksiotosta päättävän viranhaltijan osoittamaan lähikouluun**.

Perusopetuslaki

6 §, Oppilaan koulupaikan määräytyminen

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää varhaiskasvatuspalveluita. (13.7.2018/542).

Kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muulle tässä laissa tarkoitettua opetusta saavalle 1 momentin mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa tämän lain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämipaikaksi osoittaa myös vastaavat edellytykset täyttävä 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu varhaiskasvatuspaikka tai muu soveltuva esiopetuksen järjestämipaikka. Kunta voi perustellusta opetuksen järjestämiseen liittyvästä syystä opetuskieltä muuttamatta vaihtaa opetuksen järjestämipaikkaa. (13.7.2018/542).

Lasta ei ilman huoltajan suostumusta saa osoittaa opetukseen, jossa 31 §:n 3 momentin nojalla peritään oppilaalta maksuja, eikä opetukseen, jossa kunnan päätöksen tai opetuksen järjestämisluvan perusteella noudatetaan erityistä maailmankatsomuksellista tai kasvatusopillista järjestelmää.

32 §, Koulumatkat

Jos perusopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitettua varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. (30.12.2020/1216)

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. (24.6.2010/642)

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämipaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuslain 6 §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä. (13.7.2018/542).

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Alkolukkolaki 730/2016 määrää alkolukon käytön pakolliseksi tilausajoina suoritettavissa koulu- ja varhaiskasvatuskuljetuksissa. Kauhavan kaupungin koulukuljetuksissa edellytetään alkolukkoa koulukuljetuksia tilausajona hoitavissa autoissa.

Alkolukkolaki 10 §

Jos kuljetuksen järjestää kunta, kuntayhtymä, koulu tai laitos tilausliikenteenä ja kuljetukseen saadaan kunnan tai valtion tukea, alkolukolla varustettua ajoneuvoa on käytettävä: 1) esiopetukseen, perusopetukseen ja lisäopetukseen osallistuvien oppilaiden kuljetuksissa; 2) toisen asteen koulutukseen osallistuvien opiskelijoiden kuljetuksissa; ja 3) päivähoitokuljetuksissa. Kuljetuksista vastaava liikenteenharjoittaja on vastuussa alkolukon asennuksesta ja alkolukon pitämisestä toimintakuntoisena. Muun kuin alkolukolla varustetun ajoneuvon käyttö koulu- ja päivähoitokuljetuksissa

Alkolukkolaki 11 §

Ajoneuvon rikkoutumisesta tai muusta vastaavasta syystä kuljetuksesta vastaava liikenteenharjoittaja voi tilapäisesti, enintään viiden arkipäivän ajan, käyttää muuta kuin alkolukolla varustettua ajoneuvoa 10 §:ssä tarkoitetuissa kuljetuksissa. Muun kuin alkolukolla varustetun ajoneuvon käytöstä on liikenteenharjoittajan viipymättä ilmoitettava kuljetuksen tilaajalle. Jos kuljetuksesta vastaava liikenteenharjoittaja ei 1 momentissa säädetyistä huolimatta kykene suorittamaan kuljetusta, kuljetuksen tilaaja voi tilapäisesti, enintään kuitenkin kolmen arkipäivän ajan, käyttää kuljetuksessa muuta kuin alkolukolla varustettua ajoneuvoa. Edellytyksenä on, ettei alkolukolla varustettua ja kuljetukseen sopivaa ajoneuvoa ole käytettävissä.

2. Koulukuljetukset Kauhavan kaupungilla

Kauhavan kaupungin koulukuljetusten myöntämisessä ja järjestämisessä noudatetaan perusopetuslain 32 §:ssä määritellyjä periaatteita. Perusopetuslain lisäksi koulukuljetuksissa noudatetaan Kauhavan kaupungin kasvatus- ja opetuslautakunnan hyväksymiä tarkennuksia.

Koulukuljetussäännön tarkoituksena on toimia kuljetuksesta päättävien viranhaltijoiden päätöksenteon tukena. Säännön tehtävänä on toimia myös tiedonjakajana koulukuljetuksista vastaaville liikennöitsijöille ja huoltajille.

Kaupungin järjestämää kuljetusta ei ole pakko käyttää. Huoltaja voi järjestää kuljetuksen itsekin omalla kustannuksellaan.

3. Koulukuljetuksen harkinnanvarainen myöntäminen

Perusopetuslain 32 pykälässä määritellään esi- ja perusopetusta saavien oppilaiden koulukuljetusten myöntämisen perusteet sekä ne periaatteet, joita koulukuljetusten järjestämisessä noudatetaan. Perusteiden täytyessä kunta on velvollinen järjestämään oppilaalle maksuttoman koulukuljetuksen tai korvaamaan huoltajalle oppilaan kuljettamisesta aiheutuvia kustannuksia. Mikäli perusopetuslain määrittämät koulukuljetusten myöntämisperusteet eivät täyty, ovat huoltajat itse velvollisia järjestämään oppilaan koulumatkan.

Harkinnanvarainen koulukuljetus myönnetään ainoastaan hakemuksesta oppilaalle ensisijaisena koulupaikkana osoitettuun esi- tai perusopetuspaikkaan. Koulukuljetusta haetaan koulutoimistosta pääsääntöisesti lukuvuosittain. Päätös koulukuljetuksesta voi koskea vaihtoehtoisesti joko osaa lukuvuotta tai koko lukuvuotta tapauksen mukaan.

Koulukuljetusta tulee hakea hyvissä ajoin ennen kuljetustarpeen alkamista.

Perusopetuslaissa ja opetussuunnitelman perusteissa määritellään, miten erityiseen tukeen siirrytään. Siirto erityisen tuen piiriin ei sellaisenaan oikeuta koulukuljetukseen. Oppilas voi joutua siirtymään oppimisen ja koulunkäynnin tukeen liittyvien perusteitten takia pienryhmään toiseen kouluun. Tällöin se koulu määritellään viranhaltijan päätöksellä oppilaan lähikouluksi eli ensisijaiseksi kouluksi. Tällaisessa tapauksessa Kauhavan kaupunki järjestää ja korvaa oppilaan koulumatkakustannukset, mikäli koulukuljetusehdot täyttyvät. Kuljetusoikeus voidaan myöntää myös, mikäli se on terveydellisistä syistä muutoin tarpeellista. Tällöin kuljetuksen tarve on todennettava psykologin, lääkärin tai muun asiantuntijan lausunnolla.

Itse maksavana voi liikennöitsijän kanssa sopien aina matkustaa, mikäli sopiva kuljetus on olemassa ja kulkuneuvossa on tilaa.

3.1. Koulumatkan pituus

Perusopetuslaissa määritellään koulumatkan pituudesta seuraavasti: jos perusopetusta, esiopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen. Kauhavan kaupungin esi- ja perusopetuksessa oppilaalle myönnetään koulukuljetus kaupungin osoittamaan ensisijaiseen esiopetus- tai perusopetuspaikkaan, kun koulumatkan pituus on

- esiopetuksen tai peruskoulun 1.–2. luokan oppilaalla vähintään kolme kilometriä (kuljetus myönnetään ainoastaan huoltajan hakemuksen perusteella kuljetusehtojen täytyessä).
- peruskoulun 3.–9. luokan oppilaalla vähintään viisi kilometriä.

Koulumatkan pituus mitataan lyhintä jalankulkukelpoista ja yleisessä käytössä olevaa tietä pitkin kotitontin portilta koulutontin portille. Mittaamisessa käytetään Kauhavan kaupungilla käytössä olevaa karttaohjelmaa, jolloin kaikkia oppilaita kohdellaan yhdenvertaisesti.

3.2. Koulumatkan vaarallisuus

3.2.1. Liikenteellisesti vaaralliset tieosuudet

Jos oppilaan koulumatka oppilaalle osoitettuun esi- tai perusopetuspaikkaan tai osa siitä todetaan vaaralliseksi, kaupunki järjestää koulukuljetuksen koulumatkalle tai sen vaaralliseksi katsotulle osuudelle.

Koulumatkan vaarallisuuden arviointiperusteena käytetään koulutoimiston käytössä olevaa Koululiitu -ohjelmaa, paikallista asiantuntemusta sekä tarvittaessa myös poliisi- tai tieviranomaisen antamia lausuntoja. Lausunnot eivät velvoita kaupunkia koulukuljetuksen järjestämiseen, vaan niitä käytetään asiantuntija-apuna päätöksenteossa.

Ramboll Oy:n Koululiitu -ohjelman arviointimenetelmällä voidaan määrittää koulutien suhteellinen vaarallisuus. Suhteellinen vaarallisuus perustuu Tiehallinnon tierekisterissä oleviin tiestötietoihin, kuten liikennemääriin, tienpientareiden leveyteen, nopeusrajoituksiin ja näkyvyyteen.

Kun tie on määritelty vaaralliseksi jollekin luokka-asteelle, voidaan tämän luokka-asteen oppilaan kuitenkin edellyttää kävelevän tietä pitkin koulukuljetuksen hakupaikkaan. Pelkkää vaaralliseksi määritellyn tien ylitystä koulukuljetuksen hakupaikkaan ei katsota liian vaaralliseksi. Koulukuljetuksesta ja oppilaan hakupaikasta päätetään tapauskohtaisesti ottaen huomioon oppilaan ikä ja/tai muut olosuhteet.

Mikäli vaaralliseksi luokitelluilla tieosuuksilla tapahtuu oleellisia muutoksia, esim. tien vierelle rakennetaan kevyen liikenteen väylä, arvioidaan tieosuuden vaarallisuus uudelleen.

3.2.2. Suurpetovaara

Suurpetovaaran (karhu, susi) vuoksi kuljetus voidaan myöntää huoltajan hakemuksesta silloinkin, kun se ei oppilaalle muuten kuuluisi. Petoeläinhavaintojen vuoksi anottavia kuljetuksia tai nykyistä kuljetusreittiä koskevia reittimuutoksia, kuten muitakin kuljetuksia, on mahdollista hakea kaupungin kotisivuilta löytyvällä hakemuslomakkeella.

Suurpetovaaran arviointi perustuu aina tapauskohtaiseen harkintaan. Petovaaran vuoksi kuljetus myönnetään aina määräaikaisena. Suurpetovaaran vuoksi kuljetus myönnetään pääsääntöisesti ainakin seuraavissa tapauksissa:

- Alueella on emokarhu poikasineen. Kuljetus myönnetään tällöin ajanjaksoksi, jona karhu on hereillä.
- Susien osalta koulukuljetus myönnetään, mikäli susi ei käyttäydy lajityypillisesti, ts. susi tulee säännöllisesti lähelle asutusta tai saalistaa kotieläimiä.
- Susi on vahingoittunut tai sairas.

Ilveksen ja ahman vuoksi kuljetusta ei myönnetä, koska kyseisten lajien ei tiedetä käyneen Suomessa ihmisen kimppuun.

Kuljetus järjestetään lähinnä haja-asutusalueille ja valaisemattomille tieosuuksille. Oikeus tilapäiseen maksuttomaan koulukuljetukseen petovaaran vuoksi päättyy välittömästi sen jälkeen, kun vaara on poistunut.

Kunnan tarjoaman järjestelyn sijasta kuljetus voidaan järjestää myös myöntämällä huoltajille kuljetusavustusta oppilaan saattamisesta kotoa koulukuljetusreitille. Tämä ns. saattoavustus maksetaan kilometrikorvauksena, jonka suuruus perustuu Verohallinnon hyväksymään matkakuluvähennysten määrään oman auton käytön mukaan.

Suurpetotilanteen arvioinnissa käytetään hyödyksi Luonnonvaratieto -palveluun kirjattuja riistaviranomaisten varmistamia havaintoja. Maksuttoman oppilaskuljetuksen suurpetovaaran vuoksi myöntää harkinnanvaraisista kuljetuksista päättävä viranhaltija.

3.3. Koulumatkan vaikeus / rasittavuus sekä liikuntarajoite / tapaturma

Koulukuljetuksista päättävällä viranomaisella on erittäin painavasta syystä mahdollisuus määritellä jokin tieosuus tapauskohtaisesti vaaralliseksi. Erittäin painavat syyt voivat olla seuraavia:

- oppilaan kehitystaso
- terveydelliset syyt
- koulumatkaan liittyvät ulkoiset olosuhteet.

Huoltajien tulee liittää koulukuljetushakemukseen tapauksen mukaan lääkärin tai psykologin asiantuntijalausunto. Lausunnosta tulee ilmetä koulukuljetustarpeen perustelujen lisäksi oppilaalle suositeltava ajanjakso, jolle koulukuljetus tulisi järjestää. Lausunto ei kuitenkaan velvoita kaupunkia järjestämään koulukuljetusta, vaan sitä käytetään asiantuntija-apuna päätöksenteossa.

Jos kunnan osoittamassa esi- tai perusopetuspaikassa opiskelevalle oppilaalle sattuu koulutapaturma, voidaan hänelle hakemuksesta myöntää koulukuljetus tietylle ajanjaksolle. Tällöin koulukuljetuksen tarve tulee osoittaa lääkärinlausunnolla. Lääkärinlausuntoa käytetään aina vain asiantuntija-apuna koulukuljetuksesta päätettäessä. Koulukuljetuksen järjestämiseen on varattava kolme (3) arkipäivää siitä, kun asiantuntijalausunto on saapunut koulutoimistoon.

Vapaa-ajan tapaturman tai sairauden perusteella huoltajan on mahdollista hakea oppilaalle määräaikaista koulukuljetusoikeutta lääkärinlausunnon perusteella. Ensisijainen koulukuljetuksen järjestämistapa on huoltajalle myönnettävä saattoavustus, jonka suuruus perustuu Verohallinnon hyväksymään matkakuluvähennysten määrään oman auton käytön mukaan. Korvaus maksetaan jälkikäteen laskua vastaan.

3.4. Perusopetukseen valmistava opetus

Opetushallituksen mukaan kunta on velvollinen järjestämään esiopetusta, perusopetusta tai perusopetukseen valmistavaa opetusta 6–16-vuotiaalle turvapaikanhakijalle. Velvollisuus järjestää opetusta syntyy heti, kun lapsi/nuori asuu tai oleskelee kunnan alueella ja kun hän on saanut turvapaikanhakijan statuksen (odottaa päätöstä kansainvälisestä suojelusta).

Perusopetukseen valmistavaa opetus järjestetään olemassa oleviin kouluihin, koska opetuksen tarkoitus on integroida oppilaat suomalaiseen kouluun ja suomalaiseen yhteiskuntaan. Valmistavan opetuksen ryhmät perustetaan sellaisiin kouluihin, joihin se on tarkoituksenmukaisinta perustaa etäisyyden, käytettävissä olevien tilojen ja integraatiomahdollisuuksien perusteella.

Valmistavan opetuksen kuljetuksiin sovelletaan samoja kuljetusperiaatteita kuin muissakin koulukuljetuksissa.

3.5. Toissijaisessa koulussa koulua käyvät oppilaat

Luvussa 3 on todettu, että koulukuljetus myönnetään ainoastaan oppilaalle ensisijaisena koulupaikkana osoitettuun esi- tai perusopetuspaikkaan. Lähtökohtana on siis oppilaaksiottopäätös. Oppilaat voivat hakea opiskelupaikkaa muustakin koulusta kuin lähikoulusta. Kauhavan kaupunki ei järjestä eikä korvaa oppilaan koulumatkoja, mikäli oppilas huoltajien hakemuksen perusteella käy muussa kuin kunnan hänelle osoittamassa ensisijaisessa koulussa.

Oppilas voi joutua siirtymään määräaikaisesti toissijaiseen kouluun oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestelyiden vuoksi. Tällöin oppilaalle voidaan myöntää kuljetusoikeus, mikäli koulukuljetusehdot täyttyvät tai mikäli se on terveydellisistä syistä muutoin tarpeellista. Tällöin kuljetuksen tarve on todennettava psykologin, lääkärin tai muun asiantuntijan lausunnolla.

Mikäli Kauhavan kaupungin oppilas muuttaa kunnan sisällä ja lähikoulu muuttuu, oppilas voi halutessaan jatkaa lukukauden loppuun aloittamassaan Kauhavan kaupungin koulussa huoltajan hakemuksen perusteella. Kauhavan kaupunki ei kuitenkaan järjestä tai korvaa oppilaan koulumatkakustannuksia lähtökouluun.

Mikäli oppilas käy huoltajan hakemuksesta muuta kuin kunnan hänelle osoittamaa lähikoulua, vapaa-ajan tapaturman, liikuntarajoitteen tai sairauden perusteella määräaikaista maksutonta koulukuljetusta ei järjestetä.

3.6. Toisessa kunnassa koulua käyvät oppilaat

Toisessa kunnassa koulua käyvien oppilaiden koulukuljetuksia ei järjestetä eikä korvata. Poikkeuksena ovat ne kauhavalaiset esi- ja perusopetuksen oppilaat, joiden äidinkieli on väestörekisterin mukaan ruotsi, saame tai viittomakieli. Huoltajan hakiessa oppilaalle koulupaikkaa näillä kielillä tapahtuvaan opetukseen, Kauhavan kaupunki määrää oppilaan lähikoulun. Oppilaan lähikoulu voidaan määrätä tapauskohtaisesti, esimerkiksi oppilaan asuinpaikan mukaan.

Näiden oppilaiden kuljetus järjestetään ensisijaisesti käyttämällä kaikille avointa julkista liikennettä. Mikäli sopivaa julkista liikennettä ei ole käytettävissä, vaihtoehtoisesti huoltajille maksetaan

korvausta oppilaan kuljettamisesta aiheutuneista kustannuksista. Korvaus maksetaan kilometrikorvauksena, jonka suuruus perustuu Verohallinnon hyväksymään matkakuluvähennysten määrään oman auton käytön mukaan. Viimeisenä vaihtoehtona on ostettu tilausliikenne.

Vieraskuntalaisella oppilaalla on mahdollisuus hakea kouluun Kauhavalle. Koulunkäyntioikeutta tulee hakea kirjallisesti. Kauhavan kaupunki ei järjestä eikä korvaa oppilaan koulumatkoja.

3.7. Yhteishuoltajuus

Yhteishuoltajuustapauksissa koulukuljetus myönnetään ja järjestetään oppilaan lähikouluun väestörekisterin mukaisesta osoitteesta, mikäli koulukuljetusehdot täyttyvät.

3.8. Määräaikaiset kuljetukset ja poikkeusaikataulut

3.8.1. Sairaalajaksot

Jos oppilaalle tulee terveydellisistä syistä sairaalajakso, oppilaan lähikoulun on oltava yhteydessä sivistyshallintoon, joka huolehtii oppilaan määräaikaisista kuljetusjärjestelyistä.

3.8.2. Terapiakuljetukset ja hammaslääkärikäynnit

Koulutoimisto ei järjestä erikseen eikä korvaa oppilaiden terapia- ja hammashoitolakuljetuksia.

3.8.3. TET-harjoittelu

Työelämään tutustumisjaksolle (TET-harjoittelu) kuljetusoikeuden saa, mikäli matka harjoittelukohteeseen ylittää 5 km ja kuljetuksissa voidaan hyödyntää olemassa olevia linja- tai ostoliikennereittejä.

- Mikäli kuljetukset aiheuttavat lisäjärjestelyjä ja -kustannuksia, vastaa kukin koulu niiden järjestämisestä ja maksamisesta omista määrärahoistaan.
- Koulutoimisto ei järjestä eikä korvaa erillisiä TET-kuljetuksia.
- Koulutoimisto ei järjestä eikä korvaa kuljetuksia, mikäli TET-harjoittelu suoritetaan toisella paikkakunnalla.

TET-jaksoilla nuori ruokailee ensisijaisesti harjoittelupaikkaa lähimpänä olevalla kaupungin koululla tai vaihtoehtoisesti tutustumiskohteessa, mikäli TET-harjoittelupaikka tarjoaa hänelle ruuan. Mikäli näitä mahdollisuuksia ei ole, voi kukin koulu päättää mahdollisen ruokarahan maksamisesta oppilaalle omista määrärahoistaan.

3.8.4. Koulujen poikkeusaikataulut

Koulutoimisto järjestää ja kustantaa koulukuljetusmäärärahoista perinteiset lukukausien viimeisen päivän kuljetukset poikkeusaikatauluihin.

Mikäli koulu haluaa kesken lukukauden kuljetussopimuksesta ja lukujärjestyksestä poikkeavia järjestelyjä, koulu sopii järjestelyistä liikenneoitsijan kanssa ja maksaa kustannukset omista määrärahoistaan.

4. Kuinka koulukuljetusta tai korvausta haetaan

Koulukuljetus tai korvaus koulukuljetuksesta myönnetään vain hakemuksesta ja sitä haetaan lukuvuosittain koulutoimistosta. Sähköinen koulukuljetushakemus löytyy Kauhavan kaupungin nettisivulta (www.kauhava.fi).

Kauhavan kaupunki voi suorittaa huoltajalle korvausta oppilaan kuljettamisesta aiheutuneista kustannuksista kilometrikorvauksena, jonka suuruus perustuu Verohallinnon hyväksymään matkakuluvähennysten määrään oman auton käytön mukaan. Korvaus maksetaan jälkikäteen laskua vastaan. Kustannusten korvauksen edellytyksenä on, että Kauhavan kaupunki ei ole kuljetusta muulla tavoin järjestänyt. Kustannusten korvaus myönnetään hakemuksen perusteella. Oikeutta saada matkakustannusten korvausta tulee hakea ennen kuljetuksen aloittamista.

Koulukuljetusta tai korvausta tulee hakea vähintään kymmenen (10) arkipäivää ennen kuljetustarpeen alkamista.

5. Koulukuljetusten järjestäminen

Koulukuljetukset pyritään järjestämään ensisijaisesti kaikille avoimella julkisella liikenteellä. Mikäli koulukuljetusta ei pystytä järjestämään julkisen liikenteen avulla, järjestetään koulukuljetus muulla tavoin. Muita koulukuljetustapoja kaupungin tilaama ostoliikenne (koulukuljetusautot) sekä tapauskohtaisesti huoltajalle maksettava korvaus kuljettamisesta.

Koulukuljetusta ei välttämättä järjestetä oppilaan koko koulumatkalle, vaan oppilaan tulee varautua siihen, että hän kulkee osan koulumatkasta itsenäisesti. Oppilaan koulukuljetukseen ja omatoimiseen kulkemiseen kuluva yhteisaika ei kuitenkaan saa ylittää perusopetuslain mukaisia koulumatkan päivittäisiä aikoja. Tämä on otettava huomioon suunniteltaessa oppilaan omatoimisesti kuljettavan koulumatkan pituutta.

5.1. Kuljetusreitti, hakupaikat ja kävelyomavastuu

Oppilaan edellytetään kävelevän kuljetusreitillä varteen kunnan osoittamalle hakupaikalle. Omavastuurajat kävelen taksi- ja linja-autoreitin varteen ovat 0–2. luokilla enintään kolme (3) kilometriä ja 3.–9. luokilla viisi (5) kilometriä. Matkan pituus tarkoittaa yhdensuuntaista koulumatkaa.

5.2. Matka-aika

Perusopetuslain § 32 mukaan oppilaan päivittäinen koulumatka saa kestää enintään

- kaksi ja puoli tuntia oppilaan ollessa alle 13-vuotias lukuvuoden alkaessa
- kolme tuntia oppilaan ollessa yli 13-vuotias lukuvuoden alkaessa.

Oppilaalla arvioidaan kuluvan keskimäärin käveltyä kilometriä kohti tietty aika. Alla olevassa taulukossa on esitetty keskimääräisiä kävelyajoja ikäluokittain.

Ikäluokka	Minuuttia / km
5–7-vuotias	16–14 minuuttia
8–10-vuotias	13–12 minuuttia
11–12-vuotias	11,8–11,6 minuuttia
13–16-vuotias	11,4–10,8 minuuttia

Oppilaalle saattaa koulukuljetusautojen reiteistä ja aikatauluista johtuen kertyä odotusaikaa aamulla ennen koulun alkamista sekä iltapäivällä koulun päättymisen jälkeen. Koulupäivän jälkeen kuljetusta odottavalle oppilaalle tulee järjestää mahdollisuus valvottuun toimintaan tai tarjota tila esim. läksyjen tekemiseen. Päivittäiset odotusajat pyritään kuitenkin pitämään mahdollisimman lyhyinä.

Koulukuljetukset alkavat perusopetuslain mukaisesti lukuvuoden ensimmäisestä koulupäivästä. Huoltajille toimitetaan ohjeistus koulukuljetusten alkamisesta samalla kun oppilaiden koulukuljetuspäätökset lähetetään koteihin.

5.3. Iltapäivätoiminta ja koulujen kerhotoiminta

Koulukuljetus järjestetään kouluun tai koulupäivän jälkeen kotiosoitteeseen. Oppilaan osallistuessa aamuhoitoon, hänelle ei myönnetä koulukuljetusta aamulla. Oppilaan osallistuessa iltapäivähoitoon tai -toimintaan, hän ei ole oikeutettu koulukuljetukseen iltapäivisin. Mikäli koulukuljetusoppilas osallistuu kouluilla järjestettäviin kerhoihin, hänelle ei järjestetä erillistä koulukuljetusta kotiin kerhon jälkeen.

5.4. Työjärjestyksistä poikkeavat koulun alkamis- ja päättymisajankohdat

Koulukuljetukset järjestetään koulutoimistoon lukuvuoden alkaessa ilmoitettujen oppilaiden normaalien lukujärjestysten mukaisesti huomioiden yläkoulujen jaksomuutokset. Kouluilla järjestettävänä poikkeuspäivinä koulukuljetukset pyritään järjestämään poikkeavien lukujärjestysten mukaisesti.

Koulukuljetusoppilas on oikeutettu koulukuljetukseen ennen tai jälkeen hänelle annetun tukiopetuksen. Jälki-istuntoon määrätyille oppilaalle ei järjestetä erillistä koulukuljetusta jälki-istunnon jälkeen.

5.5. Kuljetettävien luettelo

Tilaajan (Kauhavan kaupunki) tulee antaa luettelo kuljetuksen suorittajalle. Luettelo tulee olla autossa kuljetusten aikana ja koulutoimisto päivittää sen tarpeen vaatiessa. Tilaaja maksaa vain luetteloon merkittyjen esikoululaisten/koululaisten kuljetuksesta. Koti hoitaa itsemaksavien kuljetukset sekä ns. kaverikuljetukset.

6. Koulukuljetuksen aikana

Oppilaan turvalliseen koulumatkaan vaikuttaa monet tekijät. Oppilasta tulee neuvoa liikkumaan turvallisesti liikenteessä ja miten liikenteessä otetaan huomioon toisia kulkijoita. Tärkeä rooli oppilaan turvalliseen koulutiehen opastamisessa on sekä oppilaan huoltajilla että koululla. Vanhempien tulisi tutustua koulureittiin yhdessä oppilaan kanssa. Huoltajat ovat aina ensisijaisesti velvollisia opettamaan lapsiaan liikkumaan omatoimisesti ja turvallisesti liikenteessä.

Kouluilla panostetaan liikennekasvatukseen esim. opastamalla heijastimen käyttöön ja korostamalla pyöräilykypärän käyttöä. Yhteiskunta tarjoaa useita vaihtoehtoja tutustua turvalliseen liikkumiseen. Liikenneturvan internet-sivuilla on runsaasti tietoa turvallisesta liikkumisesta lapsille, nuorille ja aikuisille (www.liikenneturva.fi). Myös poliisi opastaa turvalliseen liikkumiseen.

6.1 Järjestyssäännöt ostoliikenteenä järjestetyissä koulukuljetuksissa

Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulumatkan aikana. Koulukuljetusauton kyytiin saavat pääsääntöisesti mennä vain ne oppilaat, joille on myönnetty koulukuljetus. Mikäli autossa on tilaa, voi liikennöitsijän kanssa sopien kyytiin päästä myös itse maksavia oppilaita ja muiden väestöryhmien edustajia.

Liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeää. Koulukuljetusautossa ei saa liikkua kuljetuksen aikana ja turvavyöt on pidettävä kiinni koko ajomatkan ajan. Koulukuljetusauton kuljettaja tulee puuttua kuljetuksen aikana ilmeneviin häiriötilanteisiin.

Koulukuljetusauton kyytiin saa ottaa vain sellaisia urheiluvälineitä tai muita ylimääräisiä tavaroita, joita tarvitaan lukujärjestyksen mukaisesti esimerkiksi liikuntatunneilla, tai joiden tuomisesta on muuten erikseen sovittu koulun kanssa.

6.2 Aikataulut

Ostoliikenteenä järjestetyissä koulukuljetusautoissa on aikatauluna toimiva matkustajaluettelo, jota päivitetään säännöllisesti esim. yläkoulujen jaksomuutosten mukaan. Oppilaan on oltava **viisi (5) minuuttia ennen** sovittua aikaa odottamassa sovitussa paikassa, eikä esimerkiksi jossain sen läheisyydessä. Koulukuljetuksen ei tarvitse odottaa oppilasta. Oppilasta ei myöskään tarvitse palata uudelleen hakemaan, mikäli tämä ei ole sovittuna aikana sovitulla paikalla. Huoltajan tulee ilmoittaa autoilijalle silloin, kun oppilas ei tarvitse koulukyytiä. Autoilijalle on hyvä ilmoittaa oppilaan terveydentilaa koskevista seikoista esim. allergioista, jotka saattavat vaikuttaa kuljetuksiin.

Autoa tulee odottaa **20 min.** yli sovitun aikataulun, jonka jälkeen oppilas voi palata kotiin ja ottaa yhteyttä joko vanhempiin, kouluun tai koulutoimistoon. Jos oppilas myöhästyy kuljetuksesta, erillistä kuljetusta ei järjestetä. Tällöin kuljetus on huoltajien vastuulla.

6.3 Poikkeustilanteet

Koulukuljetushakemuksessa kysytään huoltajalta lupaa antaa yhteystietojaan koulukuljetusautojen kuljettajille. Yhteystietoja voidaan tarvita erilaisissa poikkeustilanteissa.

Vahinko- tai ilkivaltatapaus

Mikäli oppilas aiheuttaa koulukuljetusautolle ilkivaltaa, on hän velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon. Tällöin oppilaan huoltaja ja liikennöitsijä sopivat keskenään vahinkojen korvaamisesta. Kauhavan kaupunki ei korvaa oppilaiden koulukuljetusautoille aiheuttamia vahinkoja.

Onnettomuus

Oppilaat ovat vakuutettuja koulupäivän ja -matkan ajan.

Poikkeaminen koulumatkalta

Oppilaan koulumatka on reitti suorinta tietä kotoa kouluun ja päinvastoin. Tämä koskee myös koulukuljetuksessa olevia oppilaita. Koulumatkaksi ei katsota oppilaan poikkeamista koulureitiltä, tai jos hän ei käytä ilmoitettua koulukuljetusta. Näissä tapauksissa oppilas toimii omalla/huoltajan vastuulla.

Koulukuljetusauto ei saavukaan pysäkille

Mikäli kouluauto ei saavu noutopaikkaan ilmoitettuna aikana esim. auton rikkoutumisen takia, on liikennöitsijä velvollinen järjestämään korvaavan kuljetuksen. Talvisin sääolot voivat aiheuttaa kouluauton aikatauluihin myöhästymisiä. Oppilaille ja heidän huoltajilleen on jaettu kouluautojen puhelinnumerot, joihin tulee näissä tapauksissa ottaa yhteyttä. Mikäli kouluautoon ei saa yhteyttä, tulee soittaa koulutoimistoon.

Kovat pakkaset

Kovien pakkasten tai muuten hankalien sääolojen vuoksi ei erityisiä koulukuljetuksia järjestetä. Kuljetusoppilaat kuljetetaan kuitenkin normaalisti.

Kuljetuksen laatuun ei olla tyytyväisiä

Mikäli kuljetusoppilas ja hänen huoltajansa eivät ole tyytyväisiä kuljetuksen laatuun, tulee asiasta ottaa yhteyttä koulutoimiston koulukuljetuksia hoitavaan henkilöön. Ongelmatilanteet kirjataan ylös koulutoimistossa ja kuljetusyrittäjään otetaan yhteyttä palvelun parantamiseksi.

7. Mitä tulee ottaa huomioon koulukuljetuksissa

Sekä oppilailla, huoltajilla, kouluauton kuljettajilla, koululla ja myös koulutoimistolla on asioita, joita tulee ottaa huomioon koulukuljetuksissa.

7.1. Oppilaan muistilista

Oppilaan tulee ikä ja kyvyt huomioon ottaen huolehtia erilaisista asioista liittyen koulukuljetuksiin. Pienen oppilaan ollessa kyseessä on huoltajien vastuu suurempi, mutta oppilaan iän karttuessa pystyy hän yhä enemmän huolehtimaan itse koulukuljetuksiin liittyvistä velvollisuuksistaan.

Oppilaan tulee huolehtia seuraavista asioista

- olla ajoissa sovitulla hakupaikalla, jolloin kaikki kuljetettavat ehtivät kouluun
- odottaa autoa rauhallisesti eikä aiheuttaa vaaraa itselleen tai muille
- nousta autoon reippaasti ryntäilemättä
- istuutua penkille ja kiinnittää sekä pitää turvavyö kiinnitettynä koko ajomatkan ajan
- käyttäytyä asiallisesti ja ottaa muut kuljetettavat huomioon koulumatkalla
- noudattaa hyviä tapoja ja kuljettajan antamia ohjeita
- pidättäytyä ruokien ja juomien käsittelystä matkan aikana
- kertoa kuljettajalle, jos matkan aikana tulee ongelmia itselle tai toisille
- poistua autosta viivyttämättä ja kuitenkin rauhallisesti
- ylittää tarvittaessa tie vasta, kun koulukuljetusauto on jo jatkanut matkaa
- ymmärtää koulukuljetusten pelisäännöt ja sitoutua noudattamaan niitä
- älykortti/näyttölippu on oltava mukana koulumatkoilla
- mikäli älykortti/näyttölippu ei ole mukana, kuljettajalla on oikeus periä matkasta maksu
- mikäli älykortti tuhoutuu tai katoaa, peritään uudesta kortista maksu.

7.2. Huoltajan muistilista

Vanhempien tulee opastaa lastaan asianmukaiseen käyttäytymiseen ja turvallisuuteen koulumatkojen aikana. Vanhempien vastuu oppilaan opastamisessa on sitä suurempi mitä nuorempi oppilas on.

Vanhempien tulee huolehtia ja opastaa oppilasta seuraavissa asioissa

- oppilaan tulee olla ajoissa kouluauton hakupaikalla
- oppilaan tulee käyttää pimeällä heijastinta
- oppilaan tulee käyttää pyöräilykypärää pyöräillessään kuljetusreitinvarteen
- oppilaalla on mukanaan tarvittavat välineet asianmukaisesti pakattuna
- huoltajan tulee ilmoittaa liikennöitsijälle oppilaan lyhyet poissaolot koulukuljetuksesta
- huoltajan tulee ilmoittaa sivistyspalvelukeskukseen pidemmistä muutoksista koulukuljetustarpeessa.

Huoltaja ei voi itse tilata koulukuljetusta eikä tehdä muutoksia kuljetusreitteihin tai kuljetusaikatauluihin.

7.3. Kuljettajan muistilista

Kouluauton kuljettajan tulee huolehtia erilaista asioista liittyen koulukuljetuksiin.

Koulukuljetusauton kunto

- auto on määräysten sekä ohjeiden mukainen ja siisti
- turvavyöt ovat kunnossa ja niitä on tarpeellinen määrä
- koulukyytikilpi on paikallaan
- autossa on alkolukko (pakollinen koululaiskuljetuksissa 1.8.2011 lähtien).

Kuljettajan valmistautuminen koulukuljetuksiin

- kuljettajalla tulee olla positiivinen asenne tehtävän suorittamiseen
- kohtelias, asianmukainen ja esimerkillinen käytös
- asianmukainen asu
- vaativa ja riskialtis kuljetustehtävä edellyttää kuljettajalta sekä fyysisestä että henkisestä kunnosta huolehtimista; väsymys heikentää ajokykyä.

Kuljettajan tehtävät ajon aikana

- esittäytyä uuden lukuvuoden alkaessa
- huolehtia, että kuljetusaikataulu on mukana koulukuljetusautossa
- tarkistaa, että oppilaalla on älykortti/näyttölippu mukana matkalla
- älykortin/näyttölipun puuttuessa kuljettajalla on oikeus periä oppilaalta matkasta maksu
- koulukuljetusreitien ajoaminen kuljetusaikataulun mukaisesti.
- huomioida mahdolliset päivittäiset ajoreitien muutokset
- oppilaiden sijoittaminen autoon kuljetettavien koko huomioiden
- varmistettava, että oppilailla on turvavyö kiinni koko ajomatkan ajan
- ajoaminen liikennesääntöjä noudattaen
- pysähtymispaikkojen ilmoittaminen kuljetettaville
- pysäköiminen niin, että autoon nouseminen ja autosta poistuminen on turvallista
- kuormitusmääräysten noudattaminen
- oppilaiden lukujärjestysten mukaisten liikuntavälineiden kuljettaminen
- järjestyksenpito autossa
- ongelmatilanteissa yhteydenotot huoltajaan sekä koululle ja/tai koulutoimistoon
- autosta poistuvan oppilaan opastaminen
- erityistä huolenpitoa vaativien (esim. kehitysvammaisten) oppilaiden huolehtiminen vastaanottavalle henkilölle saakka
- kääntöpaikan turvallisuuden varmistaminen
- puhelinnumeron antaminen huoltajille mahdollisten poissaolojen varalta.

Salassapito ja vaitiolovelvollisuus

- kuljetettaviin tai heidän perheisiinsä liittyviä asioita ei saa kertoa ulkopuolisille
- kuljetusreittejä koskevat kuljetuslistat on tarkoitettu vain niitä ajaville kuljettajille
- kuljetuslistat eivät ole julkisia asiakirjoja eikä niissä olevia tietoja saa luovuttaa ulkopuolisille
- autoilija/liikennöitsijä vastaa listojen huolellisesta säilyttämisestä ja huolehtii vanhojen listojen asianmukaisesta hävittämisestä.

7.4. Koulun muistilista

Myös koululla on erinäisiä velvoitteita koskien koulukuljetuksia

- koulun rehtori/johtaja huolehtii siitä, että koulutoimisto saa kuljetusoppilaiden lukujärjestykset ajoissa, kesäkuun alussa
- oppilaat aikataulutetaan koulujen lukujärjestysten mukaisesti koulukuljetusten reiteille
- lukujärjestysten tulisi olla pysyviä
- koulun henkilökunta huolehtii siitä, että kuljetusoppilaat osaavat koulun päätyttyä ajoissa oikeaan autoon
- erityistä huolenpitoa vaativilla oppilailla (esim. kehitysvammaisen oppilas) on henkilö vastaanottamassa kouluautosta tai saattamassa kouluautoon
- koulu järjestää kuljetusoppilaiden valvonnan tai tilan mahdollisena kuljetusten odotusaikana
- koulujen tulee välittää huoltajilta ja oppilailta tulevaa tietoa koulukuljetusten toimivuudesta koulukuljetuksia hoitavalle henkilölle
- opetushallituksen ohjeistuksen mukaisesti koulun henkilökunnan ei tule omilla autoillaan osallistua koulukuljetuksiin tai muihinkaan lasten kuljetuksiin koulutyön yhteydessä, vaan jättää se ammattilaisten tehtäväksi. Jos tällainen järjestely osoittautuu tilapäisesti välttämättömäksi, tulee siihen saada lapsen huoltajan lupa.

7.5. Hallintopalveluiden muistilista

Koulukuljetukset myönnetään ja järjestetään keskitetysti hallintopalveluissa. Koulukuljetukset kuuluvat hallinnollisesti sivistysjohtajan päätäntävaltaan ja koulukuljetusten käytännön järjestelyt ovat yhden toimistosihteerin vastuulla hallintopalveluissa.

Koulukuljetuksia koordinoivan toimistosihteerin tulee

- tehdä yhteistyötä koulukuljetuksissa olevien oppilaiden huoltajien, koulujen ja koulukuljetuksia hoitavien yritysten kanssa
- neuvoa kuljetusoppilaiden huoltajia koulukuljetuksiin liittyvissä asioissa
- tiedottaa koulukuljetusten aikataulut kouluille
- tiedottaa mahdollisista kouluautojen aikataulumuutoksista kouluille.

Koulukuljetusten tulee toimia mahdollisimman hyvin ja oppilaiden koulunkäyntiä tukien. Kävelyomavastuusta tulee tiedottaa huoltajille. Tiedottamisessa tulee korostaa perusteluja paitsi yhdenvertaisuuden ennen kaikkea liikenneturvallisuuden näkökulmasta. Huoltajien oma vastuu liikennekasvatuksessa nostetaan myös esiin.